ԱԷՏԱՔԷՐ

ՏՂԱՅՈՑ ՀԱՄԱՐ

«ԹՈՂ ՏՈՒԷՔ ՄԱՆՐ ՏՂՈՑԸ ՈՐ ԻՆԾԻ ԳԱՆ» ՂՈՒԿ. ԺԸ. 16.

ՀԱՏՈՐ ԻԱ. ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ, ՕԳՈՍՏՈՍ 1, 1892 ԹԻՒ 8

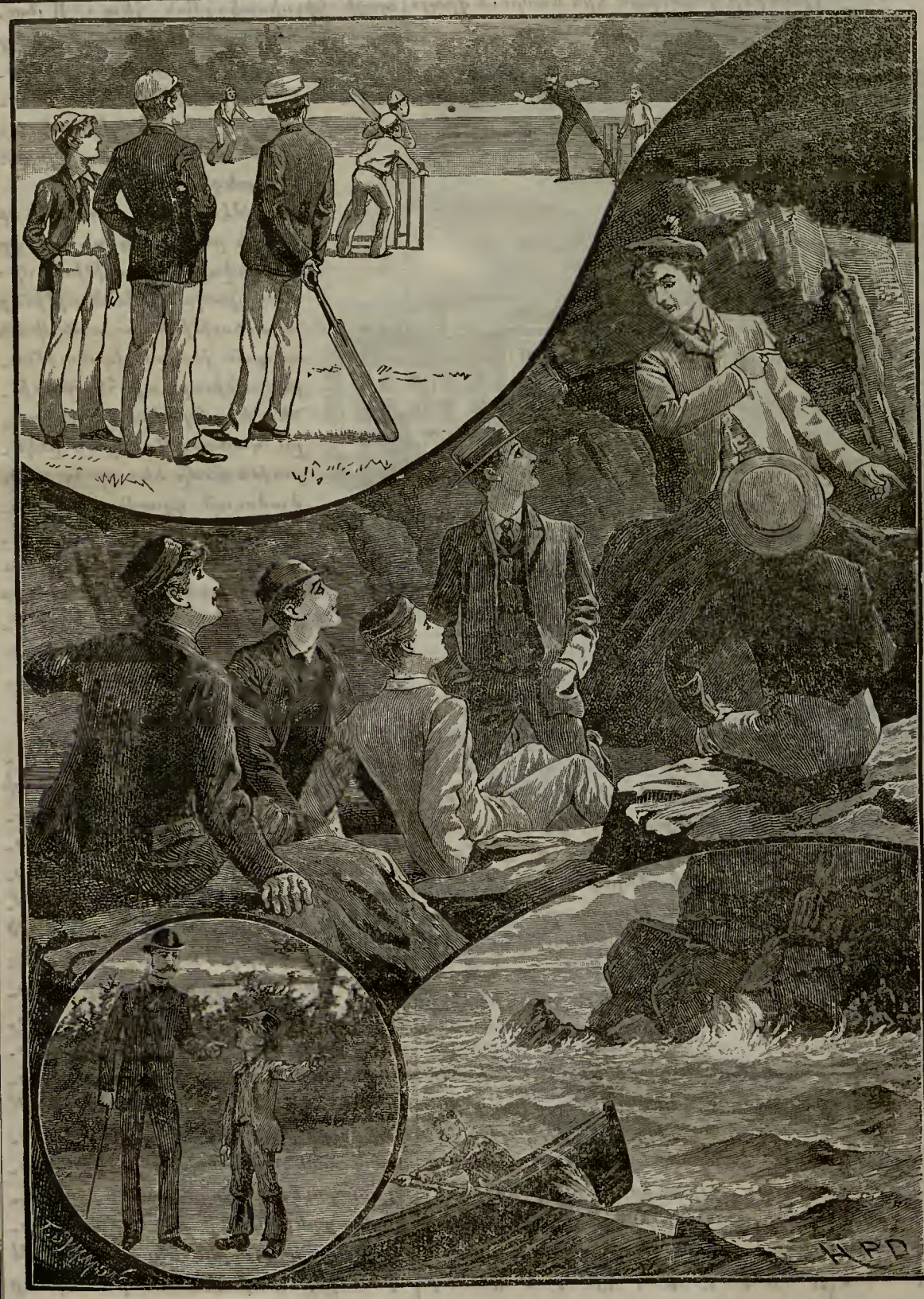

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ՏՂԱՅՈՑ ՎՐԱՑ

Պատկերները այս չորքը կը ներկայացնեն պատմութիւն մը, բայց հոս մեկնիչի մը պէտքը կայ վերի կողմի պատկերին միջի գնահատակը լուծանելու։ Դժուարին է ընդունիլ և Ամերիկայի պատանեայ հասկնալ թէ ինչո՞ւ բոլոր երկիրներու պատանիք իրենց չափ եռանդով չեն պարապիր այս և տարնանան զուարճութեանց։ Նոյն պատկերին մէջ մեզմէ պանուած երեք տղայք անցագրատ քննագատու թիւն կ'ընեն այն երիտասարդին վրայ որ կ'արձակէ գնատակը, և որ, թէպէտ ճարտարութեամբ կը խաղայ, սակայն կերպով մը անհաճոյ եղած է իրենց։ Յաջորդ օրը կէս օրէն մինչև երեկոյ տեւող պարապուդին կ'երթան տեղական (հաղթա) մը որոյ բերանը ծովեզերը կողմն է։ Ժամանակը շատ արագ կ'անցնի, և իրենք չեն խորհիր թէ ծովուն մակընթացութիւնը տեղի կ'ունենայ, ինչպէս միշտ, քանի և չորս ժամն երկու անգամ երբ կը հասկնան բանը՝ կը տեսնեն որ ճամբան, տրիէ կընայլին վտակիլ, պօտուած է, վասն զի ջուրը մտած է քարանձաւին բերնէն ներս, և ալիքներն այնպէս զօրաւոր են որ զիրենք հոս կը վանեն եթէ յանդգնին դուրս ելլելու չանալ։ Այլ հոս չունեն տարակոյս իրենց խեղ-

դուեըան, վասն զի չուրը չուտով ալիս լցուներ քարանձաւը, եթէ ժամանակին օդնութիւն չհասներ իրենց։ Օգնութիւնն կ'աղաղակեն. կը լսէ փոքրիկ տղայ մը որ կը վազէ պատմել այն երիտասարդին զոր արհամարհած էին իրենք։ Երիտասարդն անվիջապէս կը վազէ ծովեզրը, հան կը գտնէ կապուած նաւակ մը, նաւակատան մը դուռը կը կոտրէ կը բանայ, կ'առնու թիեր, և յետոյ իւր բոլոր կարողութեամբ թի քաշելով կ'աղատէ աղայքը ժամանակը չատ չանցած։ Հարկաւ երիտասարդին վրայ այդ պատանեաց կաղմած դաղափարը բոլորովին փոխուեցաւ։

րութեան համար։ Վասն որոյ կիւբոս չինել տուաւ նամակատուններ, և կարգեց պատգամաւորներ ամէն գաւառաց մէջ։ Գոաւ թէ լաւ ձի մը վորձ ձիավարի մը ներքև օրչափ տեղ կարող էր ճամբորդել մէկ աւուր մէջ առանց վնասուելու, և ըստ այնմ չինել տուաւ ախոռներ իրարմէ հաւասար հեռաւորութեամբ։ Ի բաքանչիւր այս տեղերը նաև դրաւ պաշտօնեաներ որոց պարտականութիւնն էր նամակներն ընդունիլ աւրհնդակներէն երբ կը հասնէին, և յանձնել զանոնք տրիշ աւրհնդակներու, նաև տալ աւտնոց նոր ձիեր մինչեւուն տեղը որք իրենց բաժինը կատարած էին ճամբուն վրայ։

ներքին կողմանց և Սմոլհոլմի հետ։ Քաղաքին ցածագոյն մասը շատ կընման Հոլանտական քաղաքի մը, վասն զի ցայն կը կարեն ոչ սակաւ ջրանցներ որոց վրայ ձգուած են երկաթ կամուրջք։ Կոթէնպուրկ չինուեցաւ 1619ին, Գուստաւոս Ադոլփոս թագաւորէն, որոյ մի ընտիր արձանը կանգնուած է քաղաքին վաճառանոցին մէջ։ Նափոլէոնեան պատերազմաց ժամանակ ստացաւ առևտրական մեծ զարգացում, վասն զի շատ տրիչ ծովեզերեայ քաղաքաց պաշարման պատճառաւ զլխաւոր կեդրոնն եղաւ վաճառականութեան Անգղիոյ և Եւրոպայի հիւսիսակողմեան հետ։ Սկսաւ հետև սկսաւ իյնալ, մինչև որ 1832ին ջրանցը և աւելի վերջերը՝ երկաթուղիները բացուեցան, որք հաղորդակցութեան մէջ կը դնեն ցայն ուրիչ տեղերու հետ։

Կոթէնպուրկ անունով կը կոչուի ըմպելեաց առևտուրը կառավարող դրութիւն մը։ Քաղաքական իշխանութիւնք արտօնութիւն կուտան միայն այսքան թուով խանութներու՝ անխարդախ հեղինակներ և ըմպելիներ վաճառելու համար։ Ասանք են ընկերութեան մը ձեռքը որ գործածած դրամագլխին չափուն առհաւատիր ՃՐ ինք կ'առնու և ծնացած շահը կը յանձնէ քաղաքին գանձուն, և այս կերպով տուրքերը կը թեթևնան։

ԿՈԹԷՆՊՈՒՐԿ

ՄԱՆՈՒԿ ԴԻՒՑԱԶՆ ՄԸ

Ա.յս քաղաքին մէջ կը պատահի դիւցազն տղայ մը, կը դրէ Քանասացի Թղթակից մը Սենպենարէ Ինթօայըը լրագրին, տղայ մը՝ որ դրեթէ իւր կեանքը տուաւ ուրիշ կեանքի մը ազատուան համար անցեալ փետրուար ամսուն մեր նահանգին մէջ պատահած սաստիկ փոթորկի և ցուրտի ժամանակ։ Ցիշեալ տղան, Ֆրանք Քարվէնթըը, և իւր փոքրիկ եղբայրը, Ռոպերթ, դուրս ելած էին նպատակ որսալու համար այդ փոթորկին սկսած օրը, և անէն շատ հեռի՝ դաշտագետնին մէջ կը գտնուէին ատանց ունենալու փոթորկին դէմ պատըսպարուելու միջոց։ Ֆրանք տասնեւհինգ տարեկան էր և իւր եղբայրը՝ եօթը։ Երբ փոթորիկն եկաւ, Ռոպերթ սկսաւ լալ ցուրտին համար. Ֆրանք

Ա.կսէ կ'ելլէ սա բարոյական խրատը. Մի աճապարեր կազմել աննպատակ դատաստաններ։

ԹՂԹԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հոբէբոս եբեկ փէէբել հանգիստը կ'ըսէ թէ ուր և երբ հնարուեցաւ թղթատարութիւնը։

Թղթատարութեան հնարիչը կը համարուի Պարսից Կիւրոս թագաւորը որ ապրեցաւ Քրիստոսէ իրր 600 տարի առաջ։ Կիւրոս պետութեան մէջ գըտնուող իւր բոլոր կուսակալներէն կը պահանջէր գրկել իրեն ճիշդ տեղեկագրութիւններ ամէն բաներու վրայ որ կը պատահէին իրենց այլև այլ գաւառաց և բանակաց մէջ։ Պարսից պետութիւնն ունէր յոյժ ընդարձակ տարածութիւն, և հարկ էր միջոցներ պատրաստել ատոյգ և արագ թղթատարութեան համար։ Ա.յսպէս թղթատարք կը ճամբորդէին շարունակ դիշեր և ցերեկ, փոյթ չընէին ո՛չ անձրևը և ո՛չ ձիւնը, ո՛չ տաքը և ո՛չ ցուրտը. և կիւրոս կ'ընդունէր շուտով լուրեր ամէն դէպքի վրայ, և կը գրկէր ինչ հրաման և հրահանգ որ հարկ կը համարէր։ Դարեհ, հին Պարսից վերջին թագաւորը, թղթատարութեանց վերատեսուչն էր դեռ թագաւոր չեղած։

ԿՈԹԷՆՊՈՒՐԿ

Ակէ առաջ դրած ենք Շուեդի մայրաքաղաքին, Սթոքհոլմի, պատկերը։ Շուեդական քաղաքաց մէջ կարևորութեան կոչմանէ երկրորդն է Կոթէնպուրկ, դլխաւոր նաւահանգիստը, աւելի քան 90,000 բնակչօք։ Կոթենպուրկ գեղոյ բերանն է այս քաղաքը, և ջրանցով մը կապակցեալ է Շուեդի

առաւ զնա և վազելով կը տանէր դէպ ի տուն, յուսալով տալ պահել զայն այս կերպով մինչև որ տուն մը հասնէին։ Փոթորիկն այնպէս սաստիկ էր որ անոնք չուտով կրնային իրենց քալելութիւնը, և ուրիշ բան չէին կրնար ընել բայց եթէ այս և այն կողմ թափուիլ առանց դիտնալու թէ ուր պէտք էր երթալ։ Ռոպէրթ հետզհետէ աւելի կը մտեր, և Ֆրանք ի վերջոյ հասկցաւ որ իւր եղբայրը պիտի սառէր եթէ չըներ բան մը զնա տաքնալու համար։ Հանեց իւր հանդերձները մինչև այնչափ որ դրեթէ մերկ եղաւ, և զայնս հագցուց Ռոպէրթի։ Այս կերպով յաջողեցաւ բաւական տաքութիւն պահել անոր մէջ, բայց այս պատճառաւ ինքն եղաւ ենթակայ սառելու վտանգին, և իրօք սառեցան իւր ոտքերը և ձեռքերը և մատները։ Եւ ոչ միայն այսքան՝ այլ իւր անպատապար մարմնոյն վրայ աղտոտ սառիկ ցուրտը զինք չատ մօտ բերած էր մահուան։ Ինքզինք ողջ պահելու համար թողուց իւր եղբայրը ու կը գըտնուէին, և սկսաւ վազել դաշտին վրայէն՝ չանալով դադրել ճամբան որ կը յուսար թէ մօտ էր իրենց։ Երբ ի վերջոյ հասաւ ճամբուն, տեսաւ որ մօտ կը դտնուէր տան մը, մտաւ ներս իւր հետ մարդ մը առնելու և իր եղբօր քով երթալու համար։ Զկեցաւ կրակին քով, այլ դնաց մարդուն խօսելու և մինչև որ Ռոպէրթի վիճակը չապահովեցաւ՝ չվնկաւ տախտակամածին վրայ։ Ֆրանք հոս բերուեցաւ դարմանուելու համար և այժմ ազէկնալու վրայ է, բայց բժիշկները կ'ըսեն թէ պիտի կորսուանէ իւր մէկ ոտքը և երեք մատերը։ Քալառողջ կազմուածք ունենալուն շնորհիւ կարող եղաւ տակալ սաստիկ ցուրտին առանց մնալու դէշ ազդեցութիւն մը իւր ընդհանուր առողջութեան վրայ։

ՍԲԸՆ ԿՂԶԻՈՑ ԲՆԱԿԻՉ ՄԸ

Տղայոց Ալեքսաբերի Մայիսի թուոյն մէջ դրինք պատկեր մը Խոջահ կոչուած նաւակին զոր կը գործածեն Իւլանտայի կալուէյ Ծոցի կղզեցիք։ Հոս մեր առջև կը տեսնենք այդ կղզեայ բնիկներէն միոյն պատկերը։ Նայեցէք, անոր որեվնները (ըոըէ) կարծես չինուած են բիւրեղեայ մէջ։ Երբ վանայ և Պաշգալայի մէջաեղ ձիւնապատ լեռներու վրայ քալելով հինգտան մեր կոչիկները և կը ցաւցուցնէին մեր դարչապարները, բարեկամ դիւղացիէ մը գնեցինք զոյգ մը որեվ տանոյ նման, և կը փափաքէինք որ զայնս հագած ընէինք մեր ճանապարհորդութիւնը։ Պէտք է որ այսպէս ընենք երբ դարձեալ հարկ լինի կատարել այնպիսի ճանապարհորդութիւն մը։ Ցիշեալ կղզեցւոց ըլլալը ճիշդ բիւրեղեայ հագուածին չնմանիր, բայց մի և նոյն սկզբան վրայ չինուած է, այնքան լայն ըլլալով սրունքը (ֆալ) որ բաւական է երկու ոտքի համար։ Բիւրեղեայ վոխանակ լայն չըրթունքով գլխարկի կը դնեն ֆէս, կամ լաւ ևս՝ ֆըշէ (թաղիքէ գլխարկ), և վոխանակ երկգոյն մօրուքի՝ ունին պեխեր։ Եթէ այս փոքր վոսկոսա-

ՍԲԸՆ ԿՂԶԻՈՑ ԲՆԱԿԻՉ ՄԸ

ՏՐԱՄԱՆ

Ուէլլինկթընի դատքը չատ խիստ էր հրամանները պահպանութեան մասին։ «Երկաթեայ Դատքը,» ինչպէս կը կոչուէր երբեմն, երբեք աչք չէր խփեր թերեւոյն անհնազանդութեան մը համար, բայց գիտէր վարձատրել հրամանաց ճիշդ հնազանդութիւնը ճանչնալով անոր արժէքը։ Լորտ Տէրպի հայկերոյթի մը կատար Դքսին իր գիւղային բնակարանաց միոյն մէջ այնպիսի ժամանակ մը երբ նորոգութիւններ և կահաւորումներ կ'ըլլային հոն։ Շէնքին պատերէն ամանք պիտի զարդարուէին նկարներով, և կեդրոնական սրահին սալայատակը պիտի նորոգուէր գոյնզգոյն։

Որպէս զի սալայատակը զերծ ըլլար ջնասուելէ, Լորտ Տէրպի մուճակներ դնել տուած էր դրան մօտը, և պատուիրած էր երիտասարդի մը, որ պատերէն մէկուն վրայ կ'աշխատէր, հրամայել որ և իցէ եկող անձի մը՝ որ հագնի մուճակներուն մէկ զոյգը և այնպէս անցնի անկէ։ «Ով որ մտիկ չընէ քեզ,» յանձնարարուցած էր, «դուրս պիտի ընես զնա։»

Շուտ յետոյ խումբ մը անձինք եկած էին որոնք ուէլլինկթընէ, և Ուէլլինկ-

իրան և մտացի ընտանեցած փղի մը վրայ։

Ցիշեալ փիղը բռնուած էր երբ չատ փոքր էր, կը կոչուէր Պուրունէկալա Ձէք։ Սովոր էր երթալ հիւանդանոց իւր տիրոջ հետ որ էր բժշկական պատասխանատու և օրվեցուցած էր փղին օգտակար լինել ամէն բանի մէջ, և մինչև անդամ դեղահատներ տալ հիւանդաց։ Ընդամէնը մը Մալայեայ զինուոր մը ձեռքէն ձգեց իւր դեղահատը, ասոր վրայ Ձէք անմիջապէս վերցուց դեղահատը և ձգեց հիւանդին բայց բերանը մտնգամայն փչելով այնպէս որ ապահով իջաւ կոկորդէն վար։

Իւր տիրոջ հետ որսի երթալ սորված էր, կը ծառայէր իբրև պատնէշ, և զարնուած որսը տիրոջը կը բերէր որսոյ չան պէս։ կարող էր որսը նշմարել հեռուանց և եաևէն իյնալ առանց յայտնի ընելու, իւր տէրը կը ծածկէր իւր եաևը որսին վրայ կրակ ընելու ժամանակ, և երբ հրացանը պարպուէր, կը վազէր կ'երթար ցնծութեամբ և կը գառնար եաև իւր պատիճին մէջ կրելով տիրամարգ մը կամ ուրիշ թռչուն մը։

Ընտանեցած փիղ մը

Մէյլըն կղզւոյն վրայ նոր հրատարակուած դիրքի մը մէջ հեղինակը, Օրիորդ Ս. Ֆ. Կորտոն, կը պատմէ չատ

ՄԱՍՆԱՎՈՐ ԱՄՍԱԳԻՐ ԳՐԱԿԱՆ ՈՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Տարեգրություն՝ տարեկան 2 մանեթ

Ընդունում է բաժանորդագրություններ և գովազդներ

Գին 4 կոպեկ

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, ՈՒՐԱԽՈՒԹԻՒՆ ՊԱՐՈՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԻ

Ամեն թիվ 2 մանեթ

Տարեգրությունը՝ ուղարկել Ս. Պետերբուրգ, Ներսիսեան դպրոցի տնօրէնին

ծառայութեան մէջ։ Ես ինձ ասացի, որ ինձ համար ամենից լաւ բանը կը լինի, եթէ ես ինձ ամբողջապէս նուիրեմ գրականութեան։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ կոչում չեմ ընտրի, քան գրականութեան կոչումը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ճանապարհ չեմ ընտրի, քան գրականութեան ճանապարհը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ կեանք չեմ ընտրի, քան գրականութեան կեանքը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ աշխարհ չեմ ընտրի, քան գրականութեան աշխարհը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ հոգի չեմ ընտրի, քան գրականութեան հոգին։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ սիրտ չեմ ընտրի, քան գրականութեան սիրտը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ մարմին չեմ ընտրի, քան գրականութեան մարմինը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ արիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան արիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ոսկոր չեմ ընտրի, քան գրականութեան ոսկորը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ մաշկ չեմ ընտրի, քան գրականութեան մաշկը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ մազ չեմ ընտրի, քան գրականութեան մազը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ եղունգ չեմ ընտրի, քան գրականութեան եղունգը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ատամ չեմ ընտրի, քան գրականութեան ատամը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ լեզու չեմ ընտրի, քան գրականութեան լեզուն։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ շրթունք չեմ ընտրի, քան գրականութեան շրթունքը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ակռայ չեմ ընտրի, քան գրականութեան ակռան։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ծնօտ չեմ ընտրի, քան գրականութեան ծնօտը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ կզակ չեմ ընտրի, քան գրականութեան կզակը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ այտ չեմ ընտրի, քան գրականութեան այտը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ականջ չեմ ընտրի, քան գրականութեան ականջը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ աչք չեմ ընտրի, քան գրականութեան աչքը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ հոնք չեմ ընտրի, քան գրականութեան հոնքը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ թարթիչ չեմ ընտրի, քան գրականութեան թարթիչը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ճակատ չեմ ընտրի, քան գրականութեան ճակատը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ գանգ չեմ ընտրի, քան գրականութեան գանգը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ուղեղ չեմ ընտրի, քան գրականութեան ուղեղը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ միտք չեմ ընտրի, քան գրականութեան միտքը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ երեւակայութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան երեւակայութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ զգացմունք չեմ ընտրի, քան գրականութեան զգացմունքը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ կիրք չեմ ընտրի, քան գրականութեան կիրքը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ սէր չեմ ընտրի, քան գրականութեան սէրը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ատելութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան ատելութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ վրէժխնդրութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան վրէժխնդրութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ներում չեմ ընտրի, քան գրականութեան ներումը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ մոռացութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան մոռացութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ յիշողութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան յիշողութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ապագայ չեմ ընտրի, քան գրականութեան ապագան։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ անցեալ չեմ ընտրի, քան գրականութեան անցեալը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ներկայ չեմ ընտրի, քան գրականութեան ներկան։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ յաւիտենականութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան յաւիտենականութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ Աստուած չեմ ընտրի, քան գրականութեան Աստուածը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ դրախտ չեմ ընտրի, քան գրականութեան դրախտը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ դժոխք չեմ ընտրի, քան գրականութեան դժոխքը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ աշխարհ չեմ ընտրի, քան գրականութեան աշխարհը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ տիեզերք չեմ ընտրի, քան գրականութեան տիեզերքը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ անսահմանութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան անսահմանութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ անդունդ չեմ ընտրի, քան գրականութեան անդունդը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ խաւար չեմ ընտրի, քան գրականութեան խաւարը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ լոյս չեմ ընտրի, քան գրականութեան լոյսը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ստուեր չեմ ընտրի, քան գրականութեան ստուերը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ արեւ չեմ ընտրի, քան գրականութեան արեւը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ լուսին չեմ ընտրի, քան գրականութեան լուսինը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ աստղ չեմ ընտրի, քան գրականութեան աստղը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ երկինք չեմ ընտրի, քան գրականութեան երկինքը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ երկիր չեմ ընտրի, քան գրականութեան երկիրը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ծով չեմ ընտրի, քան գրականութեան ծովը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ցամաք չեմ ընտրի, քան գրականութեան ցամաքը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ կղզի չեմ ընտրի, քան գրականութեան կղզին։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ թերակղզի չեմ ընտրի, քան գրականութեան թերակղզին։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ծոց չեմ ընտրի, քան գրականութեան ծոցը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ նեղուց չեմ ընտրի, քան գրականութեան նեղուցը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ջրանցք չեմ ընտրի, քան գրականութեան ջրանցքը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ գետ չեմ ընտրի, քան գրականութեան գետը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ լիճ չեմ ընտրի, քան գրականութեան լիճը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ճահիճ չեմ ընտրի, քան գրականութեան ճահիճը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ անապատ չեմ ընտրի, քան գրականութեան անապատը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ամայի տեղ չեմ ընտրի, քան գրականութեան ամայի տեղը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ մարդաբնակ տեղ չեմ ընտրի, քան գրականութեան մարդաբնակ տեղը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ քաղաք չեմ ընտրի, քան գրականութեան քաղաքը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ գիւղ չեմ ընտրի, քան գրականութեան գիւղը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ տուն չեմ ընտրի, քան գրականութեան տունը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ սենեակ չեմ ընտրի, քան գրականութեան սենեակը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ պատ չեմ ընտրի, քան գրականութեան պատը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ դուռ չեմ ընտրի, քան գրականութեան դուռը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ պատուհան չեմ ընտրի, քան գրականութեան պատուհանը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ առաստաղ չեմ ընտրի, քան գրականութեան առաստաղը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ յատակ չեմ ընտրի, քան գրականութեան յատակը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ սանդուղք չեմ ընտրի, քան գրականութեան սանդուղքը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ աստիճան չեմ ընտրի, քան գրականութեան աստիճանը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ բարձրութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան բարձրութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ խորութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան խորութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ լայնութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան լայնութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ երկարութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան երկարութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ հաստութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան հաստութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ նիհարութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան նիհարութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ գեղեցկութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան գեղեցկութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ տգեղութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան տգեղութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ճոխութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան ճոխութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ աղքատութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան աղքատութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ հարստութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան հարստութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ թշուառութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան թշուառութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ երջանկութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան երջանկութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ տանջանք չեմ ընտրի, քան գրականութեան տանջանքը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ հաճոյք չեմ ընտրի, քան գրականութեան հաճոյքը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ցաւ չեմ ընտրի, քան գրականութեան ցաւը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ուրախութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան ուրախութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ տխրութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան տխրութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ծիծաղ չեմ ընտրի, քան գրականութեան ծիծաղը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ լաց չեմ ընտրի, քան գրականութեան լացը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ հառաչանք չեմ ընտրի, քան գրականութեան հառաչանքը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ողբ չեմ ընտրի, քան գրականութեան ողբը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ երգ չեմ ընտրի, քան գրականութեան երգը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ նուագ չեմ ընտրի, քան գրականութեան նուագը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ պար չեմ ընտրի, քան գրականութեան պարը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ խաղ չեմ ընտրի, քան գրականութեան խաղը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ մրցում չեմ ընտրի, քան գրականութեան մրցումը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ յաղթանակ չեմ ընտրի, քան գրականութեան յաղթանակը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ պարտութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան պարտութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ մահ չեմ ընտրի, քան գրականութեան մահը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ կեանք չեմ ընտրի, քան գրականութեան կեանքը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ յարութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան յարութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ դատաստան չեմ ընտրի, քան գրականութեան դատաստանը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ դատավճիռ չեմ ընտրի, քան գրականութեան դատավճիռը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ դատապարտութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան դատապարտութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ արդարացում չեմ ընտրի, քան գրականութեան արդարացումը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ մեղադրանք չեմ ընտրի, քան գրականութեան մեղադրանքը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ պաշտպանութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան պաշտպանութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ վկայութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան վկայութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ապացոյց չեմ ընտրի, քան գրականութեան ապացոյցը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ հերքում չեմ ընտրի, քան գրականութեան հերքումը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ստութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան ստութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ճշմարտութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան ճշմարտութիւնը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ սուտ չեմ ընտրի, քան գրականութեան սուտը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ կատակ չեմ ընտրի, քան գրականութեան կատակը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ լուրջ չեմ ընտրի, քան գրականութեան լուրջը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ խաղ չեմ ընտրի, քան գրականութեան խաղը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ աշխատանք չեմ ընտրի, քան գրականութեան աշխատանքը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ հանգիստ չեմ ընտրի, քան գրականութեան հանգիստը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ զբաղմունք չեմ ընտրի, քան գրականութեան զբաղմունքը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ զբաղում չեմ ընտրի, քան գրականութեան զբաղումը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ ժամանց չեմ ընտրի, քան գրականութեան ժամանցը։ Ես ինձ ասացի, որ ես ինձ համար ոչ մի ուրիշ զուարճութիւն չեմ ընտրի, քան գրականութեան զուարճութիւն